

ΘΕΜΑΤΑ

Η γλώσσα της Υδρίας

Μια από τις βασικές γλωσσικές αποψεις της Υδρίας είναι η απλότητα. Μ αυτή τη θέση της στεκεται αντιθετη σ ολη σχεδον τη συγχρονη λογοτεχνια, την ποιηση του-λαχιστο στο πιο μεγαλο της μερος. Ζηταμε απλότητα γραφης, οχι υπερβαση της υπαρκτης, μιλουμενης γλωσσας με τις «αισθητικες» μας ικανοτητες, οχι οϊημα-τικη γραφη, οχι την επαρση της περιπλοκης ανυπαρχτης γλωσσας, που δε δικαιωνεται και είναι επικινδυνη για την πνευματικη μας υποστα-ση. Γι αυτο βαλαμε σαν προτυπο το δημοτικο τραγουδι, εστω το Σολωμο: εχον-τας αυτη τη γλώσσα, εμεις τι κανουμε; Οντας ποιητες, δε μπορούμε να δουμε πως λοξοδρομούμε; Η κανουμε πως δεν το ξερούμε; Μπορει ο ποιητης να ε ξ α π α τ α ε ι; Δε φοβαται τον Αλαφροϊσκιωτο τον καλο; Η δε μπορεί να τον πα-ρακαλεσει για τη γλώσσα οπως ο Σολωμος; Γλώσσα θελούμε.

Σωκρ. Α. Σκαρτσής

Η γλώσσα και η εικονα

Τα συμβολα της γλώσσας, οποτε και οπως δημιουργηθηκαν, σημαινανε αρχικα πολυ περισσοτερα πραγματα κι οχι μονο φθογγους χωρις νοημα. Σημερα αμωσ η φθορα της γλώσσας είναι τωση ωστε λεξεις — συνολα φθογγων — εχουν χασει την ουσια τους. Αυτο είναι γνωστο. Ετσι το σημαινον, παρα πολλες φορες, δεν εχει σχεση με το σημαινόμενο. Αλλωστε αυτο είναι δυσκολο και απο μονο του. Πολυ περισσοτερο, οταν μπει αναμεσα στη λεξη-συμβολο και την ουσια-λεξη ο εκφραστης της ανθρωπος με την υποκειμενικότητα-ατομικότητα και — γιατι οχι; — την προσωπικη του φθορα. Ο κινηματογραφος και το θεατρο σε τουτο το σημειο εχουνε απιθανα μεγαλη δυνατοτητα: να μιlane ακομα και χωρις λεξεις, σαν φορεις εννοιων, αλλα με εικονες και επομενωσ καθολικα, αμεσα και πραγμα-τικα. Και το σπουδαιότερο: οταν ο μυθος θρискεται σε πληρη αρμονια με την αι-σθητικη, τοτε ο ανθρωπος θρискει αυτοματα τον εαυτο του και μπορεί να μιλησει σ οποιοδηποτε μηκος κυματος και με η χωρις μια καθορισμενη γλώσσα. Αυτο πα-ναπει οτι εδω τα συμβολα λειτουργουν μονο βοηθητικα και διπλα στο λογο, αρ-χεγονα και ουσιαστικα. Στον κινηματογραφικο-θεατρικο λογο, ο δημιουργος-παμ-πος επικοινωνει με το θεατη-δεκτη μεσω της εικονας που είναι συγκεκριμενη. Σπανια γι αυτο υπαρχουν δυνατοτητες παρεξηγησεων. Περισσοτερο λειτουργει η οραση και λιγοτερο η νοση. Στον ποιητικο αμωσ λογο συμβαινει το αντιθετο: η γλώσσα μ ο ν η της — χωρις τη βοηθεια της εικονας — αναπληρωνει και δη-μιουργει την εικονα: ο ποιητης επικοινωνει μεσω της λεξης που π ρ ε π ε ι να είναι ακριδωσ το σημαινόμενο. Πρεπει μ αλλα λογια η γλώσσα μονη να μεταγγι-ζει πληρωσ την αληθεια, το αισθημα, τη φαντασια, την αισθητικη, ολα αυτα μαζι ωστε να μετουσιωθει ο λογος σε ποιητικο λογο. Εδω υπαρχει η διαφορα της κι-νηματογραφικης-θεατρικης δημιουργιας και της ποιητικης δημιουργιας. Διαφορα που δηλωνει σαφως τη δυσκολια και συγχρονως την υπεροχη της ποιησης.

Η ποιηση λοιπον είναι πρωταρχικα γλώσσα. Οσο πιο κοντα είναι κανεις στην ποιηση η κανει ποιηση, τοσο περισσοτερο αληθινη είναι η επαφη του με τον εαυτο

του, με τα πράγματα και με τον κόσμο τόσο πιο πολύ μπορεί να δει όλα και όλους που κινούνται γύρω του και οπουδήποτε. Τότε μια γλώσσα θα ερμηνεύει όλα και όλους.

Κωστας Λογαράς

Η γλώσσα φως και χαρά

Η γλώσσα δεν είναι έξω από τον άνθρωπο. Κι από τον άνθρωπο φτάνει στα γύρω του. Ζητάει όμως αλήθεια και ελευθερία. Τότε ενεργεί καθαρά και φωτίζει και χαροποιεί τον δημιουργό της. Γιατί μόνο με αλήθεια και ελευθερία η γλώσσα διαχωρίζει σκεψείς και διαμορφώνει χαρακτήρες· διακρίνει τα πράγματα και κοινωνικοποιεί τους ανθρώπους· βιώνει τον κόσμο και βιώνεται η ανθρωπιά· συλλαμβάνει την ομορφιά και ομορφαίνει τον κόσμο.

Αυτό θα πει γλώσσα· να μπορείς να μιλάς ζωντανά, να ζεις μιλώντας, ολοκληρωσ.

Διονυσης Α. Καρατζας

ΑΠΟΦΕΙΣ

Αναδρομή

Το 1962 αρχισαν οι προσπάθειες που συνεχίζονται τώρα με την Υδρία κι όλες τις δραστηριότητες των Οστρακίων. Αυτά τα δεκαεφτά χρόνια ξοδεύτηκε κοπος και χρήμα για τους σκοπούς που μπορούν να έχουν αυτές οι δραστηριότητες. Τα προσωπικά κέρδη δεν ήταν βεβαία αλλά από τις ίδιες τις προσπάθειες. Οι ζήμιες, δε λογαριαζονται· αναμενονταν η θα επρεπε ν αναμενονται. Και, τελικα, υπάρχουν τ αποτελεσματα: η Πατρα αναπνέει πνευματικα. Υπαρχουν πολλοι ανθρωποι που θελουν και ζουν μια ουσιαστικη ζωη, δραστηριοιτες πολλες και ποικιλες γεννιονται καθε μερα. Ακομη και κλικες αρχισαν να γινονται! Αλλα, φυσικα, ολα πιο παρθενικα, πιο... χαριτωμενα. Κι ολ αυτα στην Πατρα, οπου το 1962 το «ποιητής» εσημαινε τουλαχιστο λοξος.

Ειναι λοιπον τα πραγματα σε δρομο. Θα προχωρησουν. Οσο για το πως μπηκαν σε δρομο, ε αυτο ειναι δουλεια ιστορικου. Αν βρεθει και θελησει να γραφει αυτη την ιστορια. Σιγουρα ομως ο καθενας εχει την προσωπικη, την καταδικη του ιστορια, που στο τελος-τελος ειναι ποιτητα του, μορφη της ζωης του, και βεβαία δεν ειναι μονο δικη του αλλα ολων, οπως ολα ειναι δικα του — αν εχει πραγματικα ζωη.

Η αποψη της Υδρίας

Ειναι πραγματικα αστειος ο τροπος που θεληματικα αγνοειται το εργο της Υδρίας, τη στιγμη μαλιστα που τονιζονται η διογκωνονται προσφορες ασημαντες. Μοιάζει λοιπον να ειναι αναγκαιος ο θορυβος — που ομως δεν παει της Υδρίας. Αλλα μια και υ π α ρ χ ο υ ν οσα δωσαμε, ας διαδαστουν, ας μελετηθουν κι ας αξιοποιηθουν. Και μια ερωτηση: εκεινοι που ξερουν το εργο της Υδρίας, που μας το γνωρισαν πως το ξερουν, εκεινοι οι αγνωστοι (δεν ξερουμε απο οργανωση κυκλοφοριας) που μελετανε την Υδρία, γιατι δε λενε τιποτα για ο,τι καλο διαβαζουν; Η Υδρία το φωναζει αμεσαωσταν βρει κατι αξιολογο, απο το νεο ποιητη μεχρι το Ζους και το δον Χουαν. Δεν ειναι λοιπον φυσικο να της φερνουνται με τον ιδιο τροπο;